Sustainable Service in DS, Održive usluge u osoba s sindromom Down je europski projekt kojim se razvijao trening obuke za unaprijeđenje socijalne uključenosti osoba s Downovim sindromom kroz njihovo aktivno sudjelovanje u postizanju ciljeva održivog razvoja.

Naš planet Zemlja i društva koja žive na njemu neprestano se suočavaju s izazovima koji dovode u pitanje naš način života i način na koji se odnosimo i živimo. Među tim izazovima, potreba za brigom o našem okolišu i životom u ravnopravnijim i pravednijim društvima postala je jedan od najvažnijih posljednjih godina.

Jedan od koncepata ili pristupa koji se pokušava nositi s ovim izazovom jest koncept održivog razvoja, koji po definiciji govori o potrebi za „razvojem koji zadovoljava potrebe sadašnjosti, a da pritom ne ugrožava sposobnost budućih generacija da zadovolje vlastite potrebe. ” (WCED, 1987:8). Iako je ovo, prije navedeno izvješće, izvorno bilo usredotočeno na ekologiju i brigu o njoj, koncept održivog razvoja je evoluirao kroz vrijeme te uključuje sada i društvene čimbenike za dostizanje uravnoteženog održivog razvoja.

25. rujna 2015. 193 države članice UJEDINJENIH NARODA (UN) odobrile su Agendu održivog razvoja do 2030., kao ambiciozan plan za postizanje prosperiteta koji poštuje planet i njegove stanovnike. Ova se agenda sastoji od 17 ciljeva održivog razvoja (SDG), koje treba ispuniti do 2030. s namjerom da se "nitko ne izostavi". Zato je to ambiciozan plan djelovanja prema mirnom i prosperitetnom svijetu, gdje se dostojanstvo pojedinaca i jednakost među svima primjenjuju kao temeljno načelo. S ovog stajališta koje navodi UN, ključno je osigurati puno i ravnopravno sudjelovanje osoba s invaliditetom u svim sferama društva kao i stvoriti poticajna okruženja od strane, za i s osobama s invaliditetom, u skladu s Konvencijom o pravima osoba s invaliditetom (CRPD).

Godine 2018. Ujedinjeni narodi pokrenuli su prvo izvješće UN-a o invalidnosti i ciljevima održivog razvoja pod nazivom Izvješće UN-a o invalidnosti i razvoju – Ostvarivanje ciljeva održivog razvoja od strane, za i s osobama s invaliditetom. Izvješće pokazuje da su osobe s invaliditetom u nepovoljnom položaju s obzirom na većinu ciljeva održivog razvoja i navodi da je potrebna konkretna akcija kako bi se uključilo milijardu osoba s invaliditetom u svijetu – 15% svjetske populacije – i kao nositelji i kao korisnike razvoja. Prema ovom izvješću, “osobe s invaliditetom još nisu dovoljno uključene u provedbu

ciljeva održivog razvoja gdje se održivi razvoj za sve može postići samo ako su osobe s intelektualnim teškoćama jednako uključene kao akteri i kao korisnici". Uspjeh Agende 2030. zahtijeva participqtorni i uključiv pristup u koji su uključeni svi dionici, uključujući osobe s intelektualnim teškoćama. Zapravo, pregledom nekih SDG-a, čini se jasnim da su te osobe uključene kao korisnici i kqo njihovi rezultati. Međutim, osobe s invaliditetom općenito, a posebno osobe s Downovim sindromom, imaju pravo i sposobnost/i kako bi postali nositelji promjena koji su izravno uključeni u osmišljavanje, razvoj inicijativa i projekata povezanih s ciljevima održivog razvoja te akteri koji generiraju pozitivne učinke za sebe, zajednicu i društvo u smislu održivog razvoja.

Da bi osobe s Downovim sindromom i drugim intelektualnim teškoćama postale aktivni nositelji promjena u postizanju održivog razvoja, potrebno je, između ostalog, njihovo obrazovanje i osposobljavanje.

Sindrom Down je kromosomski poremećaj koji se javlja u stopi od 1 u 600/1000 rođenih. Svjetska populacija osoba s sindromom Downovim je preko 6 milijuna. Ta činjenica utječe na zdravstveno stanje i kognitivni razvoj navedene populacije. Za osobe sa sindromom Downovim, cjeloživotno učenje nije samo učenje novih vještina ili strukovno osposobljavanje već se ovdje radi o njihovom uključivanju u društvo sukladno članku 3. "Konvencije o pravima osoba s invaliditetom".

Sada već implementiran pristup obrazovanju za održivi razvoj (ESD) definiran je u UNESCO-vom izvješću „Obrazovanje za ciljeve održivog razvoja. Ciljevi učenja (UNESCO, 2017.) definiran pristupom osnažuju sudionike u procesu učenja da donose informirane odluke i odgovorne akcije za cjelovitost okoliša, ekonomsku održivost i pravedno društvo za sadašnje i buduće generacije. Kao što je navedeno u ovom izvješću: "Kako bismo stvorili održiviji svijet i bavili se pitanjima održivosti kako je opisano u ciljevima održivog razvoja, pojedinci moraju postati kreatori promjena održivosti. One zahtijevaju znanje, vještine, vrijednosti i stavove koji ih osnažuju da doprinesu održivom razvoju. Obrazovanje, formalno i neformalno, te cjeloživotno učenje, ključno je za postizanje održivog razvoja".

Pristup obrazovanju za održivi razvoj (ESD) temelji se na osnaživanju i motiviranju sudionika učenja da postanu aktivni građani održivosti koji su sposobni kritički razmišljati i sposobni sudjelovati u oblikovanju održive budućnosti. Ako gledamo pedagoške

pristupe koji su primjereni gore navedenom cilju, akciji usmjereno učenje, u kojem se oni koji sudjeluju u procesu učenja uključuju u akciju i razmišljaju o svojim iskustvima, smatramo učinkovitim u smislu planiranog procesa učenja i osobnog razvoja.

Među najpoznatijim metodama učenja orijentiranog na akciju nalazimo društveno korisno učenje, koja je definirana na različite i komplementarne načine, kao poseban pristup obrazovanju koji povezuje učene sadržaje s trenutnim, stvarnim potrebama i problemima u (lokalnoj) zajednici i društvu. Također, smatramo drustveno korisno učenje kao nastavnu metodu koja potiče aktivno učenje, kao model iskustvenog učenja, kao pedagoški pristup koji integrira program koji se uči i predanost zajednici. I posljednje, ali svakako ne najmanje važno, društveno korisno ucenje smatramo pokretom za osiguravanje društvene promjene.

Uzimajući u obzir raznolikost i posebnost konteksta učenja za osobe s Downovim sindromom i drugim intelektualnim teškoćama, možemo definirati društveno korisno učenje kao obrazovni pristup koji kombinira ciljeve učenja s radom u zajednici kako bi se pružilo smisleno, pragmatično i progresivno iskustvo učenja dok istovremeno zadovoljavamo društvene potrebe.

Naš projekt “Uključivanje osoba s Downovim sindromom u provedbu ciljeva održivog razvoja kroz društveno korisno učenje” (Sustainable Service in DS), projekt koji je financiran u okviru Erasmus+ programa Europske unije, prikuplja sve te potrebe i znanja kako bi stvorili mogućnosti postizanja ciljeva, a to je razvoj trening programa osposobljavanja za povećanje kompetencija osoba s Downovim sindromom i njihove podrške u vezi s provedbom SDG-a kroz društveno korisno učenje, uz povećanje njihove društvene uključenosti. Kako bi se postigli ovi ciljevi, tijekom gotovo dvije godine, koliko traje projekt, različiti partneri koji čine ovaj konzorcij radili su na razvijanju sljedećih rezultata:

1. Trening obuke koji je razvijen uz izravno sudjelovanje osoba s Downovim sindromom i drugih krajnjih korisnika.

2. Skup aktivnosti u treningu trenera, a koji je utemeljen na metodologiji društveno korisnog učenja.

3. Skup trening materijala koje će polaznici koristiti tijekom provedbe aktivnosti obuke ili učenja.

4. Višejezična e-Training platforma za unapređenje procesa treninga.

Prije pisanja ovog članka, između lipnja i rujna 2022., partneri u Rumunjskoj, Hrvatskoj, Portugalu i Španjolskoj proveli su proces validacije trening programa u koji su uključili više od 120 polaznika, korisnika, članova njihovih obitelji/skrbnika i stručnjaka. Tijekom provedbe validacije trening programa, polaznici su mogli testirati materijale za obuku, aktivnosti obuke i e-trening platformu, pružajući nam izuzetno vrijedne informacije o potencijalnim poboljšanjima koja možemo implementirati prije završetka projekta 31. listopada 2022.

Za više informacija možete pogledati web stranicu projekta, https://sustainableserviceinds.eu/

Konzorcij.